

SLOVENIJA.

List 1.

V torek 2. Prosenca

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraha še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Slava Slavjanam!

Al zamoremo lepšiga vošila našim slavjanskim bratom in sestram ob novimu letu poslati?

Slava Slavjanam! naj bode v prihodni naše pozdravljenje! —

O sladke besedi! Naj se glasite po gorah in dolinah iz ust ovčarja in prostiga kmeta, po mestih, terjih in gradovih, pri zborih in veseljah, slavjanske matere naj vaju detičam v zibelki prepevajo, slavjanske device naj z vama junake pri ločitvi poslové, in vsaki izmed nas naj se tako obnaša, da se bode po besedah in djanjih skazala: Slava Slavjanam! —

Ta danica je nam po tisučletnemu mraku na slovenskimu obnehu sopet približketala, ona nam bode vodja na nevarnimu morju naše prihodnosti, nanjo bomo v burjah in nevihtah pazili z zaupnim očesom.

Pa porekó naši protivniki: „Kako so Slavjani ošabni postali?“

Mi pa jim bomo odgovor dali: Ošabnosti naše serce ni nigdar poznalo. Bogu smo čast, Cesarju zvestobo, vsim ljudem ljubezen skazali, in v svoji prostosti smo hoteli ptujim narodom popred, ko sami sebi zadovoljiti, misleč, da zata nam bode povračilo ljubezen. Ali ta zmeta bi nas bila kmalo pod černo zemljico spravila, hiralí smo pri kruhu, kteriga so nam ljute mačhe vmesile, žejo smo si iz mlak gasili, ne poslušajoč, kako šumljanje bistriga slavjanskiga vira na naše glube ošesa vdara, zatiranja in zasramovanja nam ni bilo ne konca ne kraja.

Zdaj pa čemo novo poslopje sozidati za našo preljubljeno mater, ktera se je po dolgimu ptujevanju k nam sopet vernila, da bode spočujeno staro prerokovanje:

„Slava bode zopet naša,
Ki nam dala je ime.“

Pa bodo nas vprašali: Odkod ste tako slavo zadobili?

Mi pa bomo v razsojo tega poklicali „ponosno Kliono grekinjo“, da nam razgerne glediše slavjanskiga dlana in uma. Tode slavnih časov, v kterih „naša žarila je kri od ledniga Balta do Jadre“ nočemo našim obrekovavcem zopet iz vekov temnote pred oči peljati, kir morajo že pred tem, kar smo véeraj in predvéerajšnim dopernesli obmolkniti.

Staro mesto se mi prikaže s tabori okinčano, za njegovim ozidjem rumena zarja igra, iz visokih zvonikov mlo zvonjenje k zornici slavjanstva vabi. Snidilo se je romarjev od severa, juga, od istoka in od zapada. To je gotovo staroslavna Praga! med razpočlimi meglami zagledam nagle valove Veltave, ki nosijo ladije napoljene z mladenči in dekličí k veselím sejmu. O zlata Praga! tako si Ti, svojiga poklica nigdar zabivši, po pre-roški pomembi svojiga imena Prag postala čez kateriga je preroben slavjanski duh zopet v beli svet stopil. V tvojimu oserčju je bila zakopana vejica staroslavjanske lipe, zadno znamenje naše nekdanje edinosti, lepo se ti je v sercu vkoreninila, čez noč je obzelenela, in košata, visokoverhna, medunosna lipa postala; zdaj krog nje čbelice vsih slavenskih krajev rojé, zdaj pod njo slavjanske Vile kolo vodijo, in prisego storé, si v večni zavezi po-

magati, nej se klic na pomoč zasliši od Tatre, od Balkana od Velebiča al od slovenskih goríc. Ne vem al se čem bolj čuditi lepoti naše lipe al mogočnosti njeniga čuvaja. Oroslan orjaških udov nam čuva naš zaklad, ždramši se je sterl stare verige, zdaj v polnimu čutju svoje visoke službe grivo strese, in

„Čuli v radosti smo rujo veti českiga
leva.“ —

Zdaj se mi prikažejo snežne kopice visokih gorá. Tam zaklikne na skali oreš tatranski, polomljene so mu perute, smertne rane do serca skopane. On pak spomnivši se stare kreposti hoče zleteti; pa rudeča kervca mu iz ljutih ran začne prikapljat, in slovaška vila ga miri in tolaži, njemu rane zaceljuje, in ž njim jade jadikuje. Kar se zasliši hrup, truma mož se približa, sablje, kose, orožja v mraku blisketajo. To je črna vojska, maševavka stoletnih krivic. In junak pred njo, al je kralj Matjaž? O ne, slovaški mladenč, namenjen je bil svojim bratom vero oznanovati, pa zdaj ga je domovina poklicala, med protivniki svojiga naroda vero na slavjansko krepost z mečem oznaniti. Njih molitva je: Bog je z nami kdo će biti proti nam! —

Kako veselo mi serce zaigra! Zagledam pod lipo slepiga pevca, in krog njega dični venec junaštva in lepote. Pa sladki glas pevca mora kmalo vtihtit pred gromam strell, s kterimi ostudni Madžar Serbske orliče strašit hoče. Pa kaj bi to Serba strašilo? junaška pesem mu je šola, bojiše vaja junaštva. O slavni Serbi! kterim so sablja, gosli, in puška kot sveta trojica v časti, da se branijo, da se po svetu razslavljajo, da jim junaških del ne pomanjka. —

Kje bom pa tebe zagledal, jugoslavjanska zvezda! ki si boljši junak od Kraljeviča Marka, ponosniši vitez od Miloša Kobiliča, bolj najden od Sibirjanina Janka, kteriga slava je že vse štiri strani sveta napolnila? Kje te bom zagledal, ko na bojišu, kjer mora tvoja sablja to vravnat, kar ste izdaja in oholost kriviga storile. Kjer koli hodiš, te spremljate tvoje drugarice, tvoje posestrime, ena je ponosna Austrija, druga je domača Vila iz Velebiča. Kadar se boriš, ti junaško čelo ohladite, kader vitrujen od sile junaštva počivaš, nad tvojo glavo prepevate: Slava Slavjanam! —

Dovolj bode tega dokaza našim protivnikom, ter vtihtili bodo pred donečim glasom zgodovinske trobente, ktera celimu svetu trobi: Slava Slavjanam!

O, da bi se pri nas Slovencih sosebno ta glas razlegal, ki smo na našo občinsko mater skorej pozabili. Do zdaj smo le bili Gorenci, Dolenci, Notrajci, Pivčani, Krašovci, Berkinci, Istrianci, Čičje, beli Krajci, Koroški in Štajerski Slovenci, — tode pravi Slovenci nismo bili.

Treba je nam že zdaj se v duhu vdeležiti pri vsih slavnih delih naših slavjanskih bratov, kar si oni pridobejo, je tudi nam pridobljeno. Naj se ž njimi v duhu pobratimo, da bode sterta stara strupena kača razpora, da bode minula naša nesrečna odločenost, in kader bodo našiga dlana in uma potrebovali jim čemo priskočiti s klicem: Slava Slavjanam!

D.

Zaderžki slovenšine.

(J.) Veckrat ino obširno se je v temu časopisu od vzrokov govorilo, ki v nar vikši meri času primerno razvitje slovenšine overajo. Nadjali smo se, da sovražniki naše drage domovine se bodo z časom prepričali, da proti teku reke plavajo, pričakovali smo, da bodo z djanjem pokazali, da se, če ravno ne iz ljubezni, saj zavoljo lastniga prida, zanaprej duhu časa zoperstaviti ne hočejo; pazili smo torej z bistrim očesom na ravnanje ino gibanje teh taci, in glej! z žalostnim sercam smo se prepričati morali, da naše upanje je prazno bilo.

Dva stanova sosebno sta se zagovorila, nemšino po vsi moči obderžati ino slovenskim napredovanju ino izobraženju vsako ped zemlje le po kervavim boju prepustiti. Sodništvo je pri živim bogu priseglo slovenskimu jeziku duri in vrata pisarnice zaperte, zapahnene ino ostražene nasproti tišati, da po nobeni viži notri ne more. Vemo, da mestna ino deželna sodnica v Gorici je za večne čase sklep naredila, slovenskiga jezika po nobeni ceni ne rabiti; vemo da mestna ino deželna sodnica v Ljubljani se je silno togotila čez eno v slovenskim jeziku sostavljeno prošnjo, rekoč, da enakim prederznim poskusam se mora enkrat za vselej konč narediti; vemo da druge sodnice na slovenske predlage nikakor slovenskih odkazov dajati nočejo. Slovenski sodniki se izgovarjajo, da nemški jezik je sodniški jezik. Ako bi ti gospodje 13 §. sodniškiga reda prebrali, bi se prepričali, da nevmerjoči Cesar Jožef je bil tamkaj naukazal sodniške opravila v deželnim jeziku opravljati. To pa menim mi ne bo nikdo odrek, da na slovenskim je slovenski deželni jezik. Če so vradniki iz konca cesarski volji nasproti delali ino deželi nje jezik v očitnih opravilih, kjer je naj bolj potreben kratili, so krivico delali, krivica pa nikdar veljave ne zadobi. Ti gospodje menijo v svoji prevzetnosti ino terdovratnosti, da oni so prvi stvarjeni ino dežela zavoljo njih; da ljudstvo se mora po njih želji preravnati ino ne oni po potrebostih ljudstva. Pa kako bi to drugači biti moglo? Na naši kratki slovenski deželi je od nekđaj nemški jarm nar težje ležal. Nemški pervaki so med saboj gospodarstvo čez to deželo razdelili, ino če je kaki domorodec eno ali drugo službico doseči želel, je popred moral očitno spoznati da zvunaj nemšine izveličanja ni. Sčasoma so tud drugi deželani verjeti začeli, da kdor hoče na slovenskim živeti se mora slovenšini popolnoma odpovedati, ker nemška vladija je imela za nar prvo politiško pravilo, slavjanske jezike malo po malo zatre, nekoliko po uradih, nekoliko po učiliših. Ni se torej čuditi, da ti ptuji, gospodariti vajeni vradniki razumeti ne morejo, da bi oni ljudstvu služili ne ljudstvo njim. Lahko se tudi zapopade, da clo vradniki slovenskiga rodu, vpeljanje slovenskiga jezika v pisarnice čertijo, ker to jih iz njih zaspanosti drami ino živo opominja zastarano termo enkrat zapustiti. Ti gospodje dobro vedo, da ko bi se ljudstvo cesarskiga daru enakopravnosti prav poprijelo, bi morali ali službam se odpovedati, ali slovnic v roko vzeti, kar jim dišati noče. Zatorej oni v svoji nemarljivosti pravijo: narodnost, enakopravnost ste le besedi, ki se iz ust neslanih mladenčev slišite, kdo drugi

nek po tem praša. Napuh in nepripravnost ptujih, sužna podložnost ino lenoba domorodnih sodniških uradnikov so tedaj overe de slovenski jezik v sodnico ne more. To de pazite! duh slovenski, ki ga ste toliko sto let neusmiljeno zatirali ino morali, je oživel, rase ino se razšira ino bo srep velikan. On se bo nad vamí maševal ne toliko zastran prednih krivic kolikor zavoljo vaše sedajne ošabnosti in terdovratnosti, po katerih mu slovesni prihod žalite.

(Dalje sledi.)

Deržavni zbor.

V dvanajsti šeci zbora v Kromerizu dne 21. Grudna 1848 je bilo pervikrat branje načerta podstavnih pravic, ki ga je za načert ustave zvoljen odbor postavil. Tako se glasi:

§. 1. Vse deržavne oblasti iz ljudstva izvirajo, in se rabijo na vižo od ustave ukazano.

(Majnsina odbornikov želi pred ta §. postaviti:

§. 1. Vsi ljudje imajo enake prirojene in neznebljive pravice; nar imenitniši so: pravica za se skerbeti, za svobodnost osebe, za poštenje in za pomnoženje dušne in materijalne (telesne) blažnosti.

Teh pravic pa zamore vsakdo le v taki meri deležen biti, de se drugim ljudem enake pravice ne kratijo.

§. 2. Naloga deržave je: te pravice krepko varovati in spomožiti; sleherni deržavljan odda od svojih pravic le toliko na deržavo, kolikor je potreba v dosego njenih namenov.

Drugi odborniki še drugači ponudijo, posebno de je namen deržave tudi občni prid zadobivati.)

§. 2. Ljudstvo je skupšina deržavljanov. Ustava in postave ukažejo, z kterimi pogoji se lastnost austrijanskiga deržavljana in deržavlanske pravice dobivajo, rabijo in zgubivajo.

§. 3. Pred postavo so vsi deržavljeni enaki. Vse stanovske prednosti, tudi žlahtne so odpravljene. Občine urade in slušbe deržave vsi k temu pripravi deržavljeni doseči zamo-rejo. Zvunajni deželani ne morejo v civilne službe in v narodno stražo stopiti. K očitni mu počastenju ali povračilu le osebna zasluga pravico da, nobeno počastenje se po dedih ne zadobiva.

(Majnsine zavolj žlahte drugači besede stavijo; ena majnsina pristavik od zvunajnih deželanov opustiti hoče.)

§. 4. Prostost osebe je zagotovljena. Nobedin ne sme svojimu postavnimu sodniku odtegnjen biti; privilegirane in iznemovavne sodbe ne smejo obstati. Nobeden se ne sme zapreti, razun po sodniškemu, z podstavami previde-nimu ukazu, drugači če je bil pri hudodelstvu prijet. Ukaz zapiranja se mora zapertimu koj, ali nar poznej 24 ur po temu, ki je bil zapert, podati. Vsaki, ki ga služabniki občniga varstva primejo, se mora v 24 urah k svoji navadni sodbi odpeljati, ali pa izpustiti. Vsaki obdolžen naj se na poroštvo ali kavcion od sodbe po postavi napovedan, nezapert izprašuje, razun primerlejev od kaznovavne postave naznanjenih.

§. 5. Ravnanje pred obsodijočo sodbo v rečeh civilnih in kaznovavnih, je očitno in ustno. Izjemke postava ukaže. V kaznovavnih rečeh velja toživno ravnanje. Prišežne sodbe (porote) sodijo čez kervave, politiske in tiskarne pregrehe vselej. Nobedin se ne sme v drugič v izpraševanje vzeti zavolj pregrehe, ktere ga je prišežna sodba že nedolžniga spoznala.

§. 6. Kazin se le po sodbinimu sklepu nakloniti zamore, in le po postavi ob času pregrehe že obstoječi. Kazin s smertjo je za politiske pregrehe odpravljena. Kazni očitniga dela, očitniga vupostavljenja, telesniga tepenja, vžiganja znamenj, smerti deržavljan-ske, in odvzetja premoženja se naložiti ne smejo.

(Majnsinja treh, smert le za vbijavce odloči; dvanajstih pak jo clo odpraviti hoče.)

§. 6. Pravica doma (hiše) je nerazžaljiva. Preiskanje stanovanja in pisanj, ali odvzetje tih, je le zavolj sodniga ukaza v primerlejih in vižah od postave odločenih pripušeno. Nerazžaljivost hišne pravice ni zaderžek pri hudodelstvu zapazeniga, ali od sodbe zasledovaniga zapreti.

§. 8. Skrivnost pisem ne sme kratena biti, in odvzetje pisem se sme le po sodniškemu ukazu in po vodbah postave zgoditi.

(Majnsina to s pristavkam pové, de izjemke le kaznovavna in vojaška sodba sklene, in de postava za to odgovorne pošne uradnike zaznamva.)

§. 9. Pravica prošinj narejati in podpisov na prošnje nabirati je slobodna.

(Majnsinja hoče, de bi v občnimu imenu le urade ali skupšine prositi smele, druga majnsina de prošnja le za tiste velja, ki so podpisani.)

§. 10. Pravica preselitve osebe in blaga nima drugiga ovirka, kot v srenjski postavi zapopadeniga. Zastran deržave se pravica izselovanja ne sme kratiti. Izselovanski davk se ne sme terjati.

(Majnsinja kaj maliga popravlja.)

§. 11. Deržavljeni austrijanski imajo pravico, mirno in brez orožja se snidovati; zbori ljudstva pod milim nebam se pa pred varovavni gosposki naznaniti morajo, ali le v primerlejih silne nevarnosti za občni red in varnost se prepovedati smejo. Nobedin oddel narodne straže se — ko taki — čez politiske reči posvetovati ali čez nje kaj skleniti ne sme.

(Majnsinja prejšniga naznanjenja ne tirja.)

§. 12. Austrijanski deržavljeni imajo pravico, brez vsiga uradniga privoljenja družb narediti, ako nameni in sredstva združenja krivični al deržavi nevarni niso.

Vredovanje te pravice se sme le skoz postavo zgoditi.

§. 13. Vsakimu deržavljanu austrijanskemu je prostost vere in očitne božje službe zagotovljena.

Hudodelstva in pregrehe, ki se pri rabi te prostosti zgodé, se imajo po postavi kaznovati.

§. 14. Nobena družba vernih (cerkev) ne vživa od deržave predpravic pred drugimi. Nihče ne more od deržave prisilen biti k vernim djanju al praznovanju sploh ali sosebno k dolžnostim vere ktere ne spozna.

(Majnsinja reče: Vsaka vera je v deržavi enakih pravic; deržavne cerkve ni; nobedin se k dolžnostim svoje ali druge vere prisiliti ne sme; prisega je za vsakiga enaka.)

§. 15. Razmere med deržavo in cerkevjo sosebno v obziru cerkveniga premoženja in volitve cerkvenih prednikov, tudi pogoji, pod kterimi samostani in duhovniški redi obstati ali nehati imajo, bodo v posebnih postavah napovedani.

(Majnsinja: Vsaka verna družba svoje opravila sama opravlja in je postavam deržave podveržena. Druga: Jezuitarji in Ligurianarji so za zmiraj vzdignjeni. Tretja: Duhovne vredno rediti, deržava potroške zagotovi.)

§. 16. Razločnost vere ne stori razločka pravic in dolžnosti deržavljanov.

§. 17. Zakon deržavljanško veljavo dobi, po dovoljenju obéh ženinov pred gosposko od deržave za prevzetje zakonske pogodbe postavljeno. Cerkevna poroka se zamore še le po sklenjenimu deržavljanškemu zakonu zgoditi. Različnost vere ni deržavljanški zaderžik zakona.

(Majnsinja: de gosposka prejemljóča mora deržavljanška biti, — in nekteri mali poravki.)

§. 18. Vednost in nje uk sta prosta. Vsaka ovirajoča naredba proti prostosti uka je prepovedana. Zatiranje napčine rabe bo postava ukazala.

§. 19. Deržavljanu austrijanskemu se po dostojnih občinskih naredbah zagotovi pravica splošniga narodniga izobraženja. Poduk sploh se daja na potroške deržave brez povračila, in se bo vravnal po postavi. Nobedin ne sme svojih otrok al rejencov brez puduka pustiti, ki je za splošno omikanje narodu potrebin. Učilnice ino staniša za rejo mladosti napraviti in tam poduk dati, je vsakimu deržavljanu pripušeno, ako pravi gosposki skaže, de je k temu po zaderžanju, vednosti in umetnosti pripravin. Domači poduk takim ograjam podveržen ni. Nobena cerkevna družba ne sme vodstvo občinskih šol imeti.

(Majnsinja: Duhovstvu in cerkvenim družbam se to pripustiti ne sme. Druga: Duhovstvo nad učilišami čuvati nima, le veroznanstvo uči.)

§. 20. Sleherni ima pravico, svoje misli prosto zgovoriti in po pisanju, natisu ali podobu rasglasiti. Ta pravica se ne sme v nobenih okoljšinah in po nobeni viži kratiti, vstavljati ali odvzeti, ne s censuro ali s posebnim privoljenjem, ne s poroštvam, ne z deržavnimi davki, ne z ograjo za natis bukev in kupčijo z njimi, zadnič tudi ne s poštnimi prepovedi in poštnimi plačili, ki bi drugimi enaki ne bili, ali z drugimi obertniškimi ali drugačnimi zaderžki prostiga ravnanja. Napčina raba te pravice se kaznuje po splošnih postavah, in dokler se pregledana kaznovavna postava ne da, po sosenih tiskarnih zapovedih.

(Majnsina: Ako je pisatelj — ali pri časopisih vrednik — znan, se nihče zavolj pregrehe tistiga prijati ne sme.)

§. 21. Vsi narodi cesarstva so enacih pravic. Sleherni narod ima neokratljivo pravico na varstvo in gojenje svoje narodnosti sploh, in sosebno svojiga jezika. Deržava zagotovi enakopravnost vsih po deželah navadnih jezikov v šoli, uradi in občnimu življenju.

(Majnsinja želi v ta §. nar pervo postaviti: Nobeni narodnosti se pred drugi ne pripusti politiska prednost.)

§. 22. Lastnina je pod brambo deržave postavljena. Nobedin se ne sme iz svoje lastnine odriniti, če ne a) v izpeljanju sodniškiga spoznsnja, ali b) po odvzetju (Expropriation) zavolj občniga prida. Zadno se sme le po vodbah postave storiti in za primerno, navadno predgredeče odškodovanje.

(Majnsinja h koncu: Lastnino, ktira iz dušnih moči izvira, naj postave branijo.)

§. 23. Razdelitev lastnine v nad- in vžitno lastnino je za vselej prepovedana. Lastnina ne sme ograjena biti ne s feudalno napravo, ne z naredbo rodovinskiga fideikomisa. Razder-tev feudalne zveze in rodovinskih fideikomisov posebna postava vravnja.

§. 24. Sleherni mora po meri svojiga premoženja in svojih dohodkov k dolžnostim deržave pripomoči.

§. 25. Vsaki deržavljan in vsako zemljiše mora v srejski zavezi biti. Podstavne pravice vsake srenje so: a) prosta volitev njenih sprednikov in njih namestnikov, b) nove tovarše v zavezo srenje vzeti, c) samostojno svojih reči oskerbovati in policijo v svojim kraji opravljati, d) razglašenje svojiga gospodarovanja in po navadi očitnost opravniga ravnanja. Ograje pravice, pristop v srenjo komu odreči, in pravice, srenjsko blago ali glavno premoženje srenje oddelati ali obložiti, se znajdejo v srenjski postavi.

(Majnsinja: de bi se od podstavnih pravic srenje tu molčalo; druga, de bi se pri odstavku a) reklo: brez privoljenja vlade.)

§. 26. V varstvo deržave in ustave je narodna bramba, ki se deli v armado in v narodno stražo, in po posebnih postavah vravnjuje. Narodna bramba prišeže na ustavo, in se k zatiranju notrajniga nemira le po poklicu civilne urade rabiti more v primerlejih in vižah od postave odločenih.

§. 27. Sleherni državljani je dolžni v armadi sam služiti. Izjemke od tega odloči postava za armado.

(Majšinja: Zvunajni deželani v prihodno narodni brambi pristopiti ne smejo.)

§. 28. Armada je državljskim postavam in sodbam podvržena. Vojaške postave in vojaške sodbe naj le v vojski in zavolj službinih pregreh nastopijo.

(Majšinja: Vojaška sodnija le pri vojaških hudodelstvih in pri vojaških službinih pregrehah obvelja, zvunaj vojske.)

§. 29. Vsi brambovski državljani ki v armadi ne služijo, imajo po navadi enako pravico in enako dolžnost k službi v narodni straži. Bolj na tanjko pravila in izjemke te vodbe odloči postava za narodno stražo.

Ta osnova podstavnih pravic je bila brana v državnim zboru. De je nekoliko drugačna kakor jo je gosp. Ambrož v štev. 46, 47 in 48 kmet. in rok. novic naznanil mende od tod pride, de jo je odbor za osnovo ustave pozneje prenaladil.

V drugo se bo brala 3. dan prosinca 1849, ki bo prva seja po praznicah.

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenske dežele.

Ljubljana. Opravila odbora slov. družbe po velikim zboru 22. ga listop. 1848.

Seja 28. ga listopada. Pismo iz Loške doline z dovoljenjem v predlogo slov. društva zastran avstrijskih poslancov v Frankobrodu.

Novo verstenje dela slov. besednika se sklenc. Od mnogih preglednikov besedniškiga rokopisa doidejo pisma privoljenja in obljube rokopišnih listov po pošti na svoje stroške prejemati. — Pismo nove slov. družbe v Celovcu ki se ljubljanski oznanil. — Sklep, od toženiga protivnika Gottlieb Freimutha v ljubljanskemu časopisu pod napisom: „Ueber Gottlieb Freimuth“ povedati kako se pravici vmika.

Sklep ministerstvo zavolj berziga vpeljavanja že privoljene pravniške šole in zdravniških šol v Ljubljani naprositi, in v ta namen tudi 3 družbine poročnike k deželni poglavarju odposlati. Adresa se odpravi na svetilge bana Jelčića sledeča.

Vaša Prevzvišenost!

Noč tisučletna je krila slovenski narod, in ni dala razplameneti se njega dušni iskri, narodni zavesti. Po krivičnih in protinaravnih mejah razdrobljen, od enokernih bratov svojih ločen, brez vodja svojiga, zraven pa od žalostne, iz nenarodniga vladarstva izvirajoče nezaušnjosti in zavisti med posameznimi udi zajedan, je v neizrekljivo brezposločnost vpadal in malo po malo v taisti popolnoma vterpnel.

In ko je nepremagljivi duh časa razsul zastarane okove, in ko so presviti cesar Ferdinand izrekli mogočno besedo, de imajo vsi narodi avstrijskiga cesarstva enako-pravni biti, se je še jasneje pokazalo, kako zapušen de je narod slovenski bil. Razdružen sam v sebi, ne poznaje se, svojiga praviga namena in konca vgladati ni vedil, ter je bolniku enak, ki ozdravivši od predolge bolezni pri vsaki stopinji omaguje, brez premislika se slednje podpore poprijemal.

Tu zasije ljuč rešivna!

Bratovski narod junaških Hervatov, zbran pod zmagonosno zastavo svojiga vitežkiga za pravico nadušeniga bana otrese nevredne verige stopi mogočno na polje svetu znaniga djanja, in pokazuje Evropi veljavnost in ceno slavjanskiga imena, na mah tudi slovenskimu narodu odkrije pot, ki mu je po božji previdnosti odkazana.

Na čelu naših hrabrih bratov, je Vaša Prevzvišenost Slavjanstvu moč in vrednost podala, Austrijo kot veličansko zvezo svobodnih bratovskih narodov perteče pogube otela, postavnemu redu pa čast in veljavo ohranila.

Zavoljo teh slavnih del, se razlega po celi Evropi ime Vaše Prevzvišenosti in ga vpiše zgodovina med zvezde.

Ali vročejši od sončniga žarka prešine slavno to ime vse slovenske serca in z neizrekljivo radostjo jih napolnuje.

Za to spozna podpisano slovensko društvo za svojo dolžnost, tem gorečim občutam slovenskiga naroda izraz dati in v imenu njegovim Vaši Prevzvišenosti nezmerno občudenje in iskreno zahvalo izreči, zraven pa krepki brambi in zašiti vekoslavna jugoslavjanskiga vodja ga priporočiti.

Ljubljana 6. grudna 1848.

Odbor slovenskiga društva.

5. ga grudna. Se sklenc v imenu odbora gosp. Babnikovo igro: „Zmešnjava čez zmešnjavo“ v nemškemu časopisu obsoditi.

Na pismo dalmatinskiga poslanca gosp. Božidara Petranovića iz Kromeriža, de bi družba pri osnovanju nove „matice dalmatinske“ mu z denarji pripomogla se odgovori, de bo družba storila kar bo moč, koj ko bo dostojnih sredstev pridobila. — Pismo tovaršev bogoslovne slov. družbe, de so dovoljni svoje bukve društvu podariti, ako jim milostl. gosp. škof privolijo v našo družbo stopiti. Sklenc se primerno prošnja gosp. škofu pisati. — Po ponudbi domorodniga gospoda, ki hoče otroke zastonj muziko učiti, se sklenc slov. muzikalno šolo napraviti, za ktero bi družba napevov natisniti dala.

12. ga grudna. Pismo nj. svitl. milostl. gosp. ljubljanskiga škofa, ki v pristop bogoslovcev v slov. družbo ne dovoli, ker, desiravno namen in ravnanje slov. društva sta nj. milosti prav po volji, vunder semeniške hišne postave bogoslovcam ne pripuste zvunajnih zbirališ obiskovati. Pismo nj. milostl. gospoda labudskiga škofa Slomšeka, ki obljubi rokopiš slov. besednika pregledovati. — Naznanilo nove slovanske družbe v Terstu po pismu gosp. Koseski-Vesela na gosp. Dr. Blajvaja. — Gosp. Jeriša se postavi za varha družbenih reči v novim stanovanju, in gosp. Navratil za njegoviga namestnika.

19. ga grudna. Pismo slovanske lipe v Pragi 13. ga grudna 1848 s povabilam, pri zboru poslancov slav. društev v dnevih 29. 30. in 31. grudna se vdeležiti. — Sklenceno, de bo gosp. tajnik Cigale družbo pri temu zboru nadomestoval. Njega odposlanje se naznani sosednim slov. družbam.

Komen 21. Grudna 1848. Drugi učiteljski zbor je bil danas v naši dehantiji deržan, pa zavoljo hude zime se je le malo učiteljev vkup sniti moglo, tako de zavoljo premajhniga števila udov zbor svoje veljavnosti doseči ni mogel; torej so se mogle lete vprašanja na učitelje te dehantije razposlat:

1. Koliko za šolo pripravnih otrok se v vsaki soseski znajde, koliko iz taistih šol obiskuje, in kakšnih sredstev bi se imelo poslužiti, de bi otroci šolo bolj z veseljem obiskovali.

2. Ali se je po vsih šolskih soseskah nedelska šola vpeljala ali ne? in ako taista še ni vpeljana, iz kakšniga vzroka se to ni zgodilo.

3. Na koliko dela so šolo obiskajoči otroci razdeleni, in koliko ur na dan se jim šolski nauk daja.

Na te vprašanja mora vsak učitelj dehantije visokovrednimu g. dehantu, višjemu ogledovavcu šol, do zadnjiga prosenca 1849 v slovenskimu jeziku, ako je le mogoče, pisan odgovor dati.

Do zdaj so se le nemški zapisniki (Protokoli) pri naših učiteljskih zborih pisali, pa tudi tam so začeli slovensko narodnost bolj v časti deržati, kakor dozdej, kir je njih namen za naprej, vse zapisnike le po slovensko pisati.

Kakor je bilo že v Sloveniji povedano, de nekteri učitelji brez posebniga povračanja

nedelske šole učili ne bodo, tako so jo nekteri izmed njih popolnoma zanemarili; pa želno pričakujemo, kakšni adgovor bodo oni častivrednimu višjemu ogledovavcu šol poslali, kir si po svoji volji prostost vzamejo, šolo deržati ali ne, ali je to prav? kje ste ogledovavci šol, de kaj taciga precej na znanje ne daste, saj mora kmet učitelja popolnoma plačati, zakaj pa učitelj svoje dolžnosti spolnit neče, in ako tega neče, bi za njega boljši bito, de bi svoje šila in kopita pobral, in jo proč potegnil.

Z veseljem smo sprijeli od našiga kresijskiga poglavarja oljubo, de se bode naš zapušen slovenski jezik, v pisarnice in v občno rabo upeljan, ino de na deželi le verlim Slovencam se uradne službe delile bodo; pa vendar žalost nas obide, kir vidimo, de dosti od slavenske matere rojenih bratov za svoj prid ne skerbe, in le za eno las si ne prizadevajo, v slovenskimu jeziku se izobraziti.

Naj jim bo tedaj povedano, de dalje kar bodo čakali, bolj težko se jim bo zdelo, slovensine se poprijeti, in na zadne, ako jih sveti dub, kakor apostelne razsvetlil ne bo; da kar morebit de se prederzno zanašajo, bodo oni od naše matere Slovenije zapušeni in veliki reveži postali.

Tedaj, dragi rojaki, nikar ne obotavljate se slovenske izobrazenosti poprijeti, zakaj hvala Bogu, čas je prišel in lepa prilžnost nam se ponudi, ako pazljivo prebiramo ljubljanske kmetijske in rokodelske novice, Slovenijo, cerkveni časopis, in več družih slovenskih časopisov, saj vemo, de vsaki začetik je težak, vendar se moramo dela lotiti, pa ne mislite, de mi želimo, de bi se vsi drugi jeziki pri nas popolnoma zanemarili, temuč mi le tirjamc, de bi se pri vsih slovincih materni jezik nar bolj v časti ohranil.

A. B.

Ogerska dežela.

Po zadnih uradnih razglasih je knez Vindigrec 27. Grudna popoldne ob pol dveh mesto Raab osvojil. Sovražnik je od tod z enim oddelam proti Komornu z drugim proti Pešti odšel. Poslan je bil nanj Generalmajor Ottinger z oddelam konjikov. Prišel je 28. zjutraj ob 5 uri v Balbono, kir je našel ogersko predno stražo (Avant-Garde) ter nanjo je planil. En bataljon poprejšniga regimenta pruskiga princa okoli 600 mož, je bil od cesarskih oklepnikov (kirasirjev) skoraj popolnoma pokončano, ostanki so bili vjeti.

Ptuje dežele.

Frankobrod. Avstrijsko ministerstvo je na frankobrodsko pisalo, de za naprej bo vse opravke z frankobrodsko vlado skoz avstrijskiga ministra sunajnih reči odpravljalo. V frankobrodskim zboru ste zdaj dve stranki vstale, ena ki pruskiga kralja, druga ki našiga cesarja za vladarja nemške dežele postaviti hoče. V zboru sta še dva iz Krajnskiga: Lažan in Gold. Zadni je v ljubljanskemu časopisu oznanil, de bo nazaj prišel, ako mu volivci vediti ne dajo, de ima zvunaj ostati. Torej bo gotovo kmalo tukaj, in le še eniga pri ptujcih redemo.

Laska. Papež se bo iz Gaete v Čivita-vekie preselil, kjer mu bodo francozke in druge barke v pomoč pripravljene. Iz Gaete je naznanil svoje povelja za Rimljane, de morajo novo njegovo ministerstvo spoznati, narodna straža in narodni zbor se imata razdreti. Se bere, de Radecki ni res vojske papežu na pomoč poslati. Tudi pridobljenje Malghere (blizo Benedk) je preklicano.

Francozka. 20. dan Grudna p. 1. je bil v Parizu Karl Ludovik Napoleon Bonaparte postavljen za vodja (predsednika) republike francozke, zvoljen od 5,534,520 volivcev med 7,449,741. Nove ministre si je že poklical; prvi med njimi je Odilon Barrot.

Turska. Mesca Listopada so v Carigradu nekiga Turčina ob glavo djali, ki je gerdo od Mahomeda govoril.

Pripovedke slovenskiga naróda.

Po raznih krajih nabral F. Jeriša.

Ojstra sapa zvunej brije. Černa noč je svoj plajš čez zemljo razgurnila, in le malo-
kter zvezdica plasnih oči zkož gosto čedo
oblakov pokuka. V tesnejši kolobar se doma-
či v hiši okoli peči spravijo. Pridno začno
ženske kolovrate verteti; otroci se na majhnih
stolčkih okol njih posedejo, in de niso clo brez
dela, kakšen grah al ferželico lušijo, ali kaj
druziga počnejo. Zdaj začno staro mater ali
dekle naganjati: „Storije, storije!“ in ne
hajo pred, de stara mati ali dekla usta odpre
in začne kaj pripovedovati. Tu se zasliši od
zakletih gradov in mest, od zavdanih in okam-
nelih princov in princezin, od zlatih drevih in
več taci čudnih reči praviti. Stopiva, ljubi
bravec, tudi midva enkrat med veselo družino,
in poslušajva, kaj bodo stara mati povedali.
Ravno začno:

I. Tašca.

Enkrat sta bila en oče in ena mati. Te
dva nista imela nič otrok. Eniga dne se oče
na noge spravi, in gre v daljne dežele popo-
tovat. Med tim, ko oča doma ni bilo, je mati
na enkrat sinka dobila. Lep je bil, ko beli
dan. Materna tašca pa je bila copernica. Ne-
vošljiva je bila svoji sinahi zavolj lepiga sinka.
Tedad ga je, preden ga je mati še v roke do-
bila, z gerdo mačko premenila. Sinka v majhno
škatelec položi, in ga po vodi spusti. Ko se
je mati prebudila in namesto lepiga sinka gerdo
mačko zagledala, je bila grozno žalostna nad
svojim porodom.

Ne deleč od ondod je bil mlinar, ki je
ravno pri tisti vodi svoj mlin imel. Eniga dne
se gre po produ sprehajati. Kar zagleda ne
deleč pred sabo majhno škatelec po vodi pla-
vati. K sebi jo potegne, odpre in majhnega
otročka v nji najde, ki je mirno v škatelec
spal. Zlo se razveseli, in sam pri sebi reče:
„Ravno prav; jez nimam nič otrok, zdaj bom
tega za svojiga rejenčka vzel.“

Čez let in dan tista mati spet otroka po-
rodi. Cveteča punca je bila. Al tudi to je
gerda tašca, preden jo je mati v roke dobila,
z černo mačko premenila. V majhno škatelec
jo položi in po vodi spusti. Ko se je mati za-
vedla in namesto cveteče punce černo mačko
vgledala, je bila grozno žalostna nad svojim
porodom in je mlo jokala. — Ravno v tistim
casu se gre mlinar spet po produ sprehajati.
Kar zagleda ne deleč pred sabo majhno ška-
telco po vodi plavati. K sebi jo potegne, od-
pre in majhno punčko v nji najde, ki je mirno
v škatelec spala. Zlo se je razveselil in tudi
punčko za svojiga rejenko vzel.

Primerilo se je pa, de mlinar čez let in
dan sam sinka dobi. Vsi trije otroci to zdaj
v mlinu gori rasli, in ko so nekoliko odrasli,
so jeli vsi trije v solo hoditi. Al mlinarjev je
bil terda butica. Kar nič mu ni šlo v glavo.
Une dva sta se pridno učila, in nar boljši med
vsemi šolarji postala. Domači jima je bil ne-
vošljiv. Zmerjati ju začne, in jima zaničljivo
oči, de sta najdenčka. Teško se jima je pri
sercu storilo, ko sta to zaslišala, in precej
sta sklenila, mlin zapustiti. K mlinarju sta šla
in ga poprašala za vse, kar od njih najdenja
ve. Lepo sta se mu zahvalila, in mu rekla:
„Mi dva greva zdaj najne stariše iskat.“ In
šla sta. Gresta, gresta, kar prideta na visok
hrib. Noge so ju že tako bolele, de nista
mogla več naprej, in mogla sta na hribu ne-
koliko spočiti. Med tim ju noč obide, in oba
dva sta na enim kamnu terdo zaspala. Po
noči se je obema sanjalo, de jima je nekdo
rekel: „Vi dva sta tako srečna, de se noben
človek ni bil, ni, in ne bo tako.“ — Ko se
zbudita, si fant, ki je bil jasne glavice, pre-
misli: „Gotovo ti je pod kamnam, na katerim
sva ležala, zaklad (šac) zakopan.“ — Z po-
močjo deklice kamen odvali, in svitile gredice
se prikažejo. Gresta, gresta po gredicah, kar
prideta na ravno polje. Gresta po polji, in
prideta do veliciga voza. Na vozi so bili trije
veliki sodi. Fant na voz spleza, pogleda v
sode, in kako se začudi, ko vidi, de so sami
cekini notri. Z voza skoči, in reče k punci:
„Veš kaj! Ti zdaj tukaj pri sodih ostani; jez
pa grem v blizno vas, če bom mogel kakšnega
konja dobiti, de bova sode vun spravila.“
Fant gre v vas, in pride k enim kmetu.
Prosi ga, de bi mu za malo časa dva konja
posodil, de bo nekaj vozil, in de mu bo že
vse poplačal. Kmet mu da dva konja in fant
jo odrine. Pride z konjema na ravno polje,
kjer je deklica pri sodih čakala. Konja vpre-

zeta, in fant ju požene. Al konja nista mogla
speljati, ker je bil voz pretežak. Zatorej sta
mogla en sod odvaliti. Peljeta in pripeljeta
do tistiga kmeta, čigar sta bila konja. Fant
ga prec popraša, koliko če imeti za konja, in
mu reče: „Če sta prav se tako draga, ju vun-
der le kupim.“ In kmet mu je konja prav dra-
go prodal. Fant mu je prezej denarje odstel,
tode tako, de kmet ni nič vidil, kaj de je v
sodih skritiga. Potlej konja požene, in peljeta
naprej. Pripeljeta do lepe grajsine. Ker sta
imela dosti dnarjev, kupita lepo grajsino. Pri-
jetno se vrvnata, in vesele dni živita. Nič
jima zdaj ni manjkalo ko starišev. — Eno noč
se fantu sanja, ko de bi mu nekdo rekel: „Oj,
ti si srecen, de se noben človek ni bil, ni, in
ne bo tako. Ne deleč od tod je zakleti grad.
Dva leva stojita pred gradom. To sta dva
zavdana princa. Pojdi tje, poprasaj princa
za svoje stariše, in boš kaj več zvedil.“ —
Ko se fant zjutraj zbudi, vstane in reče k
deklici: „Vidiš, ljuba moja, mi dva imava
vsiga zadosti. Le starišev nama še manjka.
Bog vunder večni ve, kje de so. Jez jih grem
iskat, jih bom že kje dobil, če Bog da. Ti
pa doma v grajsini ostani in gospodini. Zdra-
vo!“ In fant se je vsedel na beliga konjička,
ga je spodbodel, in zletel je ko veter naprej.
Prihaja do zakletiga gradu. Pred vratami sta
bila dva velika leva. To sta bila dva zakleta
princa. Prašata fanta, kaj tukaj hoče. Fant
jima odgovori: „Al mi vesta kaj povedati, kje
bi jez moje stariše dobil?“ „De,“ mu pravita
na to, „v temu gradu je zlato jabelko. V sed-
mi stanici leži. Pojdi notri in vzemi ga. To-
de moreš v petih minutah nasaj priti.“ Če ne,
boš pri ti priči okamel.“ Fant gre v grad,
in gre skoz sedem stanic. V sleherni stanici
je vidil množico ljudi, ki so na stenah sloneli.
Al vsi so bili okamneli. V sedmi stanici dobi
zlato jabelko, ga vzame in se pred, ko v pe-
tih minutah, nazaj pride. Ko sta ga leva za-
gledala, sta mu rekla: „Zdaj pa pojdi, in to
jabelko pred svojo grajsino vsadi. Drugi dan
bo jablana zrasla, ktera bo same zlate jabelka
imela. To v novice daj in povabi vse ljudi,
kteri hočejo zlate jabelka imeti, naj se pri-
tebi oglase. In med temi ljudmi bo morebiti
tudi tvoja mati prišla.“ Ko fant to zasliši,
se vsede na svojiga konjička, ga spodbode in
zleti ko veter naprej. Prijezdi do svoje graj-
sine. Vsadi zlato jabelko pred grajsino, in
glej! drugi dan je jablana pred grajsino stala,
ki je samo zlate jabelka imela. Fant oznani,
kakor sta mu leva rekla, po novicah, naj ti-
sti ljudje, kteri hočejo zlate jabelka imeti,
pri njemu se oglase.

Ko so to v tisti deželi, kjer je bila mati
doma, zvedili, je res tudi mati hotla po eno
zlato jabelko iti. Al gerda tašca je berž berž
zacoprala, de je mati zbolčla.

(Dalje sledi.)

Francozke laži

ali

jetnik kneza Vindišgreca.

V izgled kako debele laži se po svetu tro-
sijo smo sledeči sostavek francozkiga časopisa
„National“ kteriga so tudi „Dunajske no-
vice“ brez kakšne opombe v liste od 24. Grudna
prinesle, našim bravcam v prid poslovenili.
Tode na Dunaji so take verne duše ki so te
laži za golo resnico vzele. Mi pa smo pre-
pričani, de med našimi slovenskimi bravci bode
vsak lahko spoznal, de je „National“ z to
storico očklam in pesternam basen ponudil,
s ktero bi francozke otroke strašile.

Vjeli so me tako piše tisti „jetnik“, ce-
sarski lovec, moj pasovš in dnarje pobrali,
in potlej me peljali v poglavni stan kneza Vin-
dišgreca v Hecendorf, kir so rekli de se ne-
morem skazat, kdo de sim.

Znajdel sim se s 42 družimi jetniki v tako
tesni izbi de še ni bilo mogoče se na tla vstet.
Tri dni in tri noči smo mogli zmirej natlačeni
stati, zdaj eden zdaj drug smo se na steno
naslanjali, ne kruha ne vode nismo dobili.
Jest ne zapopadem, kako sim iz take kužne
soparnice življenje odnesil, kir v te neizrečeni
muki po nobeni ceni nam ni bilo dopušeno ječo
tudi na kratki cas zapustiti.

Četrti dan pride, duri se odprejo, ter
vkaže se nam venkej iti. Vesel zapustim ječo,
če je tudi prav mrzlo bilo. Pa več del mojih
tovaršev ni mogel kar ne prestopit, de so jih
tudi s puškami suvali in z bajoneti spodbadali.

V vojniški sodbi, pred katero smo bili pe-
ljani, so sedeli oficirje, kteri so se očividno
nad našo muko in nevoljo veselili.

Stotnik ktir je bil predsednik, brez ogle-
da na okoljšine našiga vjetja zakriči: Vi ste
potepuhi, brezvladenci, republikanci, gotovo
bodete o kratkim vsterljeni.

„Dobro,“ v nevolji jest odgovorim, in koj
zagledam slavniga predsednika na tisto stran
planit kir sem jest stal.

„In kako“, name zarohne, „vi se prederz-
nite nad menoj se posmehovati, vi ogleduh,
vi boste prvi vsterljen.“

Brez dvombe, de bo to resnica, mu od-
govorim: „Jest ne želim boljšiga; rajši sim
vsterljen ko vas jetnik.“

Koj nas odpelejo v našo poprejšno ječo.
Dali so nam vpervič žolnirskiga kruha in veré
vode. To je bila v ječi naša revna piča.

Sedmi dan od kar sim bil vjet, me z ve-
rigami zvezaniga pred glavno vojaško sodbo
pelejo, tu me spozna nek lovsk oficir, de
sim v . . . ulicah na pregradi zapovedal, ve-
dil je tudi, de sim jest oficir in adjutant ge-
nerala . . . bil.

Vidil sim, de sim zgubljen, kar vse sim
skušal vtajiti.

Ko so me nazaj peljali, se je na poti ve-
lika množica pritiskala. Gospé so se pribli-
žale in kušovale moje zveržene roke; druge,
lepo oblečene, so jokaje name gledale, cvet-
liške vence so name metale. Ganjen od taci-
ga milovanja sim se sopet pogumniga čutil, v
temu trenutju bi rad bil umeri.

Ostal sim se 4 dni v Hecendorfu v ne-
snažnim hlevu med Serešanci v vedni nevar-
nosti, de ne bi me eden od njih s sabljo mah-
nil, ali vstrelil.

Deseti dan so me na polje peljali, de bi
tam priča grozne kervotočnosti bil.

Malo časa postojim, kar pripelejo 12 u-
čencov (studentov) lepe postave — niso
bilo zvezani, to de sterno so gledali, vster-
ljeni so imeli biti.

Na morišce pridši, ki je jim bila smert na-
menjena, so dobili lopate in krampe, de bi si
sami svoj grob kopali, ko tega niso hotli, so
jeli vojsaki jih z bajoneti razmesarit, morali
so se dela lotiti.

Med tem žalostnim delam so oficirje z
divjaško razujzdanostjo od dobe do dobe na
svoje ure gledé, mladenčce nagovarjali: „Le
urno, gospodje, le še 10 le 5 minut je vam
odločeno, le urno, le urno.“

Jame so bile skopane. Vojsaki so hotli
junaškim mladenčam oči zavezati, tode tega
niso terpeli. Ko je jim poklekni vkazano,
zavpije eden izmed njih: Vi beraški podkup-
ljenci! vi bi morali pred nam svoje kolena per-
pogniti. Trinogi! dokončajte vaše delo.“

Še dve minute — in življenje 12 junških
mladenčev je bilo končano.

Ne zamorem dopovedat, kako me je ta
kervava prigodba v serce zbodla.

O de bi bil mogel, če bi bilo tudi moje
življenje veljalo, te junaške mladenče maševati.

Tode večkrat sim moral take težke sku-
šnje prestat. Med drugimi jetniki sim tudi
vidil ubogo ženo s svojima dvema sinkama,
ktero je Vindišgrec zato zapreti vkazal, ki
je ona po prazni prošnji, de bi njenimu možu
perzanesil, rekla:

„Če ga meni vzamete, jest sama ne mo-
rem preživeti, in svoje otroke rediti, morite
nas torej vse skupej.“

Vmorjena je bila s sinkama tri dni po
smerti gori imenovanih studentov, v pričo
svojiga moža, ktir je v eni uri potem ravno
takó konc sturil.

Vidil sim Graničare kako so za kratki čas
dvema detetama, ki so jih v goreči hiši za-
pušene našli, perste odsekali. Poznej so nju
umorili, rekoč de nimajo s kom nju dojiti.

Nočem od taci grozovitnih zgodb na da-
lje govorit. O kratkim le čem povedat, kako
sim ušel. Vsaki dan so mi napovedali de me
bodo obsodili. Pa nagla sodba, misleč od
mene kaj več zvedit, je razsodek čez me zmi-
rej odlasala.

Med tem se je perblizal 20. listopada.
Čuvaji moje ječe so bili menjani. Z veseljem
zagledam Laške Grenadire. Vpervič me upa-
nje prešine. Kir njih jezik govorim, sim se
jim za njih rojaka razodel. Tako sim se tisti
večer kmetiško obleko dobil in drugo jutro sim
jo čez gore mahal. Ogibal sim se velke ceste,
po malo znanih stezicah sim bežal, prenočil
pri ovčarjih in oglarjih, in 23. dan G . . .
dosegel, kir sim do danas bolan v postelji
ležal.